

Силабус дисципліни «Податкова система з використанням управлінських інформаційних систем і технологій»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 123 · КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ

БАКАЛАВР

150 годин · 5 кредитів ЄКТС · 5 змістовних модулів

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Податкова система з використанням управлінських інформаційних систем і технологій

Спеціальність: **123** Комп'ютерна інженерія

Освітня програма: Фінанси, банківська справа та страхування в управлінських інформаційних системах і технологіях

Ступінь: Бакалавр

150

Годин

загальний обсяг дисципліни

5

Кредити ЄКТС

відповідно до стандарту

5

Модулі

змістовних блоки курсу

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання інформації у сфері фінансів та оподаткування: виявлення суттєвих даних, порівняння альтернатив, формування обґрунтованих висновків і висловлення власної позиції. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки розрахункових робіт і аналітичних звітів. Здатність до усної та письмової професійної комунікації: чітко пояснювати податкові поняття, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати звіти, висновки та аналітичні записки. Відповідальність, ініціативність і готовність працювати в команді під час групового аналізу кейсів із практики оподаткування. • аналізувати нормативно-правову та статистичну інформацію у сфері оподаткування; • виділяти головне та узагальнювати результати; • планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів; • коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками; • брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.	Фахові компетентності Розуміння сутності податкової системи України, її структури, принципів побудови та ролі у формуванні державних доходів. Знання механізмів справляння основних видів податків і зборів, порядку їх обчислення, звітності та адміністрування в умовах цифровізації. Здатність застосовувати інформаційні системи та технології для автоматизації податкових розрахунків, формування податкової звітності, роботи з електронними сервісами ДПС України. Знання основ міжнародного оподаткування та особливостей оподаткування суб'єктів ІТ-галузі. • характеризувати структуру та принципи побудови податкової системи; • розраховувати суми основних податків і зборів; • орієнтуватися у порядку подання податкової звітності; • застосовувати цифрові інструменти в адмініструванні податків; • пояснювати особливості оподаткування ІТ-підприємств.	Результати навчання Пояснювати сутність податкових категорій та явищ: податок, збір, платник, об'єкт оподаткування, податкова база, ставка, пільга, податковий борг, адміністрування. Аналізувати структуру й динаміку податкових надходжень до бюджету для виявлення тенденцій фіскальної політики. Характеризувати організацію та функціонування Державної податкової служби України, застосовувати методи розрахунку основних податків, визначати порядок складання та подання декларацій. Використовувати електронні сервіси ДПС та інформаційні системи для виконання фахових завдань. • пояснювати зміст базових податкових термінів і норм ПКУ; • розраховувати ПДФО, ПДВ, податок на прибуток, ЄП; • визначати об'єкти оподаткування та формувати податкову базу; • застосовувати електронні сервіси ДПС для подання звітності; • використовувати нормативні та інформаційні джерела для прийняття обґрунтованих рішень.
---	--	--

Основи податкової системи України

Тема 1.1

Податкова система: сутність, структура та принципи. Поняття податку та збору, функції та класифікація податків, принципи побудови податкової системи, Податковий кодекс України як основне джерело правового регулювання.

Тема 1.2

Учасники податкових відносин та органи контролю: платники податків, контролюючі органи, права та обов'язки суб'єктів оподаткування, Державна податкова служба України — структура та функції.

Тема 1.3

Елементи податку та механізм оподаткування. Об'єкт і база оподаткування, ставки податків, пільги та звільнення, порядок обчислення і сплати, строки та відповідальність за порушення.

Прямі податки з доходів фізичних та юридичних осіб

Тема 2.1

Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО): платники, об'єкт, база, ставки, порядок нарахування та утримання, особливості оподаткування різних видів доходів, звітність.

Тема 2.2

Військовий збір та єдиний соціальний внесок: платники, об'єкти, ставки, порядок нарахування, сплати та подання звітності. Взаємозв'язок із ПДФО.

Тема 2.3

Податок на прибуток підприємств: платники, об'єкт, фінансовий результат та коригування, ставки, авансові внески, особливості оподаткування ІТ-компаній.

Тема 2.4

Спрощена система оподаткування — єдиний податок: групи платників, умови перебування, ставки, облік і звітність, переваги та обмеження для суб'єктів господарювання.

Непрямі податки та митні платежі

Тема 3.1

Податок на додану вартість (ПДВ): платники, об'єкт, операції, що оподатковуються/звільнені, ставки, формування податкового кредиту та зобов'язання, порядок відшкодування.

Тема 3.2

Акцизний податок: платники, підакцизні товари, специфічні та адвалерні ставки, порядок обчислення і сплати, марки акцизного податку, особливості адміністрування.

Тема 3.3

Мито та митні платежі: види мита, митна вартість, порядок нарахування, пільги та преференції. Електронне декларування та автоматизовані митні системи в Україні.

Майнові та ресурсні податки. Місцеві збори

Тема 4.1

Податок на майно: податок на нерухоме майно, транспортний податок, плата за землю — платники, об'єкти, ставки, порядок обчислення та сплати, пільги.

Тема 4.2

Рентна плата та екологічний податок: рентна плата за користування природними ресурсами, екологічний податок за забруднення довкілля, особливості адміністрування.

Тема 4.3

Місцеві збори та єдиний податок для місцевих бюджетів: туристичний збір, збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності, роль місцевих податків у формуванні бюджетів громад.

Адміністрування податків та цифрові технології в оподаткуванні

Тема 5.1

Адміністрування податків і зборів: реєстрація платників, ведення обліку, подання звітності, строки сплати, податкові перевірки та оскарження рішень контролюючих органів.

Тема 5.2

Електронне адміністрування ПДВ та інформаційні системи ДПС: Електронний кабінет платника, ЄРПН, е-Декларування, системи автоматизованого моніторингу ризиків.

Тема 5.3

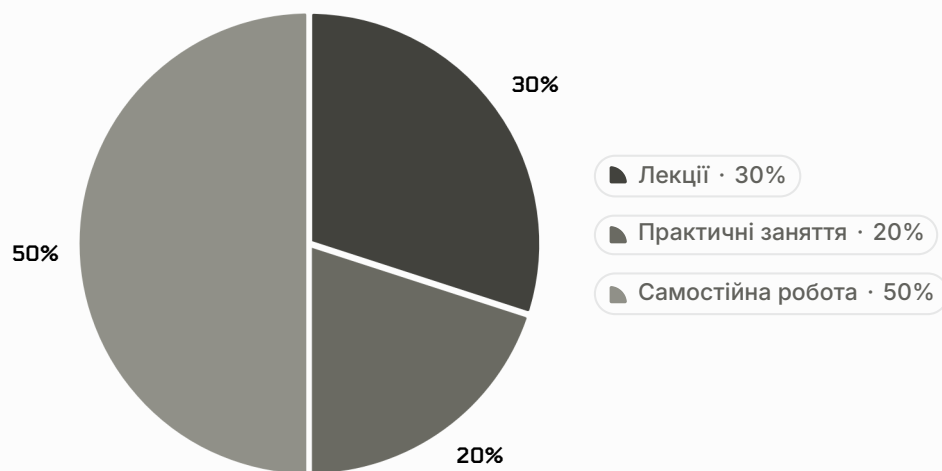
Міжнародне оподаткування та особливості оподаткування ІТ-сектору: уникнення подвійного оподаткування, СІТ для нерезидентів, Дія City, особливості оподаткування фрілансерів та ІТ-компаній.

Розподіл навчального часу – 150 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 – Сутність і структура ПС	3	2	5
	Тема 1.2 – Учасники та органи контролю	3	2	5
	Тема 1.3 – Елементи податку	3	2	5
Модуль 2	Тема 2.1 – ПДФО	3	2	5
	Тема 2.2 – Військовий збір та ЄСВ	3	2	5
	Тема 2.3 – Податок на прибуток	3	2	5
	Тема 2.4 – Єдиний податок (ФОП/юрособи)	3	2	5
Модуль 3	Тема 3.1 – ПДВ	3	2	5
	Тема 3.2 – Акцизний податок	3	2	5
	Тема 3.3 – Мито та митні платежі	3	2	5
Модуль 4	Тема 4.1 – Податок на майно	3	2	5
	Тема 4.2 – Рентна плата та екоподаток	3	2	5
	Тема 4.3 – Місцеві збори	3	2	5
Модуль 5	Тема 5.1 – Адміністрування податків	3	2	5
	Тема 5.2 – Електронні системи ДПС	3	2	5
	Тема 5.3 – Міжнародне та ІТ-оподаткування	3	2	5
Разом		45	30	75

 Загальний обсяг: **150 годин = 5 кредитів ЄКТС**. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Примітки до розподілу часу

Структура навчального часу

Загальний обсяг — **150 годин (5 кредитів ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

- **Лекції (45 год.):** подача ключового теоретичного матеріалу
- **Практичні (30 год.):** відпрацювання навичок, розв'язання задач
- **Самостійна робота (75 год.):** поглиблене вивчення, підготовка завдань

□ Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни** — студенти навчаються працювати з нормативними та інформаційними джерелами самостійно.

Самостійна робота студентів

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками з податкового права та фінансів (Крисоватий, Іванов, Десятнюк та ін.), Податковим кодексом України, нормативними актами ДПС, науковими статтями у фахових виданнях. Студент має вміти конспектувати ключові положення, виділяти головні норми та визначення, порівнювати підходи різних авторів до трактування податкових категорій, формувати короткі узагальнення за темами курсу.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів Державної податкової служби України (tax.gov.ua), Міністерства фінансів (mof.gov.ua), Верховної Ради (zakon.rada.gov.ua), Державної казначейської служби (treasury.gov.ua) та Рахункової палати (rp.gov.ua). Аналіз статистичних звітів щодо податкових надходжень, даних про виконання бюджету, порівняння показників у динаміці, пошук актуальної інформації для навчальних завдань.

Індивідуальні завдання

Виконання розрахункових завдань із визначення сум ПДФО, ПДВ, податку на прибуток та єдиного податку; аналітичних завдань щодо порівняльного аналізу структури податкових надходжень, динаміки бюджетних показників; творчих завдань — підготовка аналітичних записок і міні-досліджень з актуальних питань податкової політики України та ІТ-оподаткування.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять шляхом опрацювання умов задач, повторення теоретичного матеріалу та відпрацювання алгоритмів розрахунку податків; підготовка до тестувань через вивчення ключових статей ПКУ, формул і базових підходів; підготовка до контрольних робіт за кожним змістовним модулем через систематизацію знань, повторення прикладів із занять і розв'язання типових розрахункових задач.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: розрахункові та аналітичні вправи за темами змістовного модуля. Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу з оподаткування. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне ситуаційне завдання або реферат, що охоплює теми змістовних модулів (теоретичні питання, розрахункові задачі з визначення податкових зобов'язань, аналіз структури надходжень). Оцінюються повнота відповіді, правильність розрахунків та обґрунтованість висновків.

3

Підсумковий контроль — Іспит

Іспит відповідно до навчального плану. Форма проведення — письмовий або комбінований іспит (тестові та розрахункові завдання). Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС.

Методи викладання

Підходи до навчання

Викладання дисципліни «Податкова система» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок роботи з нормативно-правовою базою та цифровими інструментами ДПС. Такий підхід сприяє глибшому розумінню фіскальних процесів, розвитку аналітичного мислення та вмінню застосовувати набуті знання під час розв'язання фахових завдань у сфері ІТ та фінансів.

Лекції Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із практики оподаткування; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.	Кейс-стаді Аналіз реальних ситуацій щодо нарахування та сплати податків суб'єктами господарювання; студенти виявляють проблему, пропонують рішення та обґрунтовують висновки.	Практичні задачі Розрахункові вправи за темами (визначення ПДФО, ПДВ, податку на прибуток, єдиного податку); відпрацювання алгоритмів розрахунку та заповнення декларацій.
Дискусії Обговорення актуальних проблем податкової реформи в Україні, цифровізації ДПС, особливостей оподаткування ІТ-сектору; розвиток критичного мислення та аргументації.	Робота з нормативними документами Опрацювання Податкового кодексу України, підзаконних актів ДПС, форм декларацій та звітності; формування навичок роботи з правовою базою та електронними сервісами.	Самостійне дослідження Підготовка аналітичних записок, міні-рефератів і презентацій за обраною темою з оподаткування; розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації інформації.
Тестування та опитування Перевірка рівня засвоєння матеріалу після кожної теми; формування навичок чіткого та лаконічного формулювання відповідей щодо норм ПКУ та механізмів оподаткування.		
 Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія» ОП «Фінанси, банківська справа та страхування в управлінських інформаційних системах і технологіях».		

Рекомендована література та ресурси

1. Крисоватий А. І., Десятнюк О. М., Мартиненко В. В. Податкова система : підручник. — Тернопіль : ТНЕУ, 2023. — 448 с.
2. Іванов Ю. Б., Крисоватий А. І. Податковий менеджмент : навч. посіб. — Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. — 312 с.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами та доповненнями). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Бечко П. К., Лиса Н. В. Місцеві податки і збори : навч. посіб. — Умань : УНУС, 2023. — 184 с.
5. Письменний В. В. Бюджетна система : підручник. — Тернопіль : ТНЕУ, 2022. — 390 с.
6. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник. — Житомир : Університет «Полісся», 2024. — 317 с.
7. Прокопенко В. Ю., Тимченко О. М. Електронне адміністрування ПДВ в Україні: практичний аспект. Журнал стратегічних економічних досліджень. — 2023. — № 3(9). — С. 48–57.
8. Непран А. В., Шевченко І. Ю. (ред.) Економіка підприємства : підручник. У 3 т. Т. 1. — Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2024.
9. Ткачик Ф. П. Оподаткування ІТ-компаній: особливості та перспективи в умовах Дія City. Фінанси України. — 2024. — № 2. — С. 34–45.
10. Герчаківський С. Д. Моделювання податкових систем із застосуванням інформаційних технологій : монографія. — Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. — 256 с.
11. Крупка М. І., Скірка Н. Я. Фінансова система України в умовах цифровізації : навч. посіб. — Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2024. — 278 с.
12. Якименко І. Л., Петрашко Л. П. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти : підручник. — Київ : НУХТ, 2022. — 337 с.
13. Соколовська А. М. Трансформація податкової системи України в умовах євроінтеграції. Економіка та суспільство. — 2024. — № 62. — URL: <https://economyandsociety.in.ua/>
14. Офіційний сайт Державної податкової служби України. — URL: <https://tax.gov.ua/>
15. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. — URL: <https://mof.gov.ua/>
16. Офіційний сайт Верховної Ради України. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
17. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. — URL: <https://www.treasury.gov.ua/>
18. Офіційний сайт Рахункової палати України. — URL: <https://rp.gov.ua/>
19. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
20. Офіційний сайт Державної служби статистики України. — URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
21. Журнал «Економіка та суспільство» (електронне видання). — URL: <https://economyandsociety.in.ua/>
22. Журнал «Фінанси України» (електронне видання). — URL: <https://finukr.com.ua/>
23. Електронний кабінет платника податків. — URL: <https://cabinet.tax.gov.ua/>
24. OECD Tax Policy Reviews — Ukraine. — URL: <https://www.oecd.org/tax/>